

Voor mensen met afasie

Atelier Marline Fritzius

J. ten Kate, H. Vos-Niël

De afbeelding op deze pagina laat een hoofd zien waar we van bovenaf naar kijken. Aan één kant is het brein verwoest en gevangen achter een hekwerk, aan de andere, de intacte kant staat het raam open. De maker van dit kunstwerk (Siert Smit) is pas na zijn herseninfarct begonnen met schilderen. Met dit beeld toont hij ons wat afasie voor hem betekent: enerzijds gevangen te zijn in onmacht, anderzijds toch ook het vermogen te hebben om weer nieuwe mogelijkheden te ontdekken. Je zou velen toewensen zo naar hun beperkingen te kunnen kijken.

Het, na een CVA, afgesneden zijn van de mogelijkheid om via de taal te communiceren veroordeelt tot een sociaal isolement. De beeldende kunst kan een andere manier zijn om toch uiting te kunnen geven aan dat wat er emotioneel in je omgaat. Daarbij wordt gebruik gemaakt van functies van de intacte rechterhemisfeer en van de visuele waarneming. Dit schilderij is daar een voorbeeld van. Een beeld zegt soms meer dan in woorden is uit te drukken.

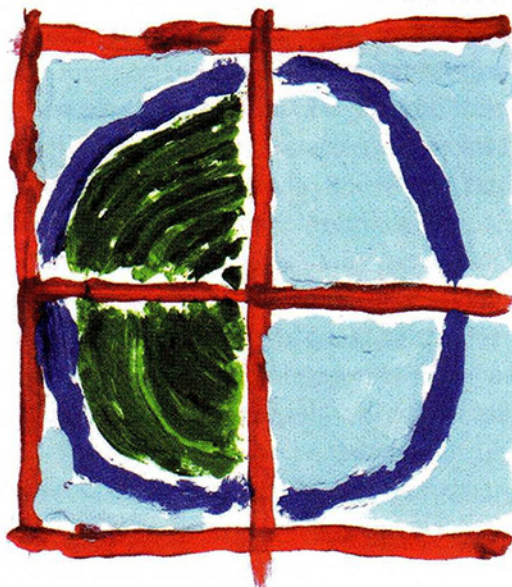
EXPRESSIE

Het Atelier van de Stichting Marline Fritzius, op de Brouwersgracht 222 te Amsterdam, biedt specifiek aan mensen die afatisch zijn geworden de mogelijkheid om (kosteloos) onder leiding van beeldend kunstenaars te leren tekenen, schilderen en boetsen. Het uitgangspunt is expressie; het is niet bedoeld als therapie. Ook mensen die voorheen nooit een potlood, penseel of klei gehanteerd hebben zijn welkom om deze vaardigheden uit te proberen. De lessen vinden plaats in kleine groepen. Velen zullen met de niet-dominante hand aan de slag moeten, wat geen onoverkomelijk bezwaar blijkt te zijn.

Mede dankzij de stichting wordt er nu op meerdere plaatsen in Nederland door afatici geschilderd.

STICHTING MARLINE FRITZIUS

Beeldend kunstenaar Marline Fritzius (1936-2006), naar wie het atelier genoemd is, werd op 40-jarige leeftijd afatisch. Na een moeilijke tijd begon ze uiteindelijk weer opnieuw te schilderen. Hierdoor ervoer ze zelf hoe stimulerend het is om beeldend te denken en te werken. Om dit ook voor andere mensen



met afasie mogelijk te maken richtte zij de Stichting 'Marline Fritzius' op. Haar woning en atelier aan de Brouwersgracht schonk zij kort voor haar dood aan de stichting. Het werd een atelier voor mensen met afasie. Helaas heeft ze zelf de opening hiervan niet meer mee kunnen maken. Naast het atelier is vorig jaar de Galerie Marline Fritzius geopend. Hier worden met enige regelmaat tentoonstellingen georganiseerd. De openingstentoonstelling werd verzorgd door de, door een linkszijdig CVA getroffen, beeldend kunstenaar Aat Veldhoen die hier zijn recentere werk exposeerde en waarover in een volgende aflevering van 'Uit de kunst' meer.

Door de ontwikkelingen binnen de geneeskunde op het gebied van beeldvormende technieken is het mogelijk functionerend hersenweefsel in kaart brengen en is er meer bekend over de lokalisatie van vaardigheden in ons brein. Zo worden ook de verschillen in functies van linker- en rechterhemisfeer steeds gedetailleerder beschreven.

Over de invloed van verworven hersenletsel op de menselijke creativiteit, in dit geval het vermogen tot beeldende expressie, wordt nog maar sporadisch gepubliceerd. Het is een intrigerend onderwerp waarvoor onze belangstelling, door het bezoek aan dit atelier, extra geprikkeld werd.

Meer informatie: www.stichtingmarlinefritzius.nl